

DISPUTATIONES

Bijlage aan *Heraldicum Disputationes* Jaargang 26 - 2021 / Aflevering 2

REDACTIONEEL

De vorige *Disputationes* moest noodgedwongen ingekort worden om de 'niet-limiet' niet te overschrijden. Sommige abonnees laten hun boekjes immers inbinden en als we dan plots met een gelijkmd exemplaar komen aanzetten zou dat niet goed vallen. Bovendien is het ook veel duurder. Om het goed te maken, deze keer een extra uitgebreide aflevering!

Nieuwe kaft

Nogal wat abonnees feliciteerden ons met de 'nieuwe' omslag van HD. Na 25 jaar vonden we dat het inderdaad tijd was voor iets "fleuriger". In wezen is de kaft evenwel niet veranderd. Het is nog altijd Karel de Grote die met zijn toegeschreven* wapen op de kaft prijkt en ondertussen onlosmakelijk verbonden is met HD.

Sommigen vroegen zich af waar de afbeelding aan ontleend werd. Dat is het *Livro do Armeiro-Mor* uit 1509, dat tijdens het bewind van D. Manuel I, de 14de koning van Portugal werd opgesteld door wapenkoning João do Cró.

Naast wapens van de Portugese adel vinden we er ook afbeeldingen in van 'legendarische' en historische figuren als Hector en Julius Cæsar, alsook vorsten en kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders uit de tijd. Zo bv. ook de 'Conde de Flandres' die, aan zijn zwaard te zien duidelijk een leenman was van de Franse koning?

* Zie hiervoor M. Van de Cruys 'Het 'wapen' van Heraldicum Disputationes: iets over het wapenschild van Karel de Grote' in *Miscellanea Heraldica I*, (Wijnegem, 2020), pp. 26-28.

Errata & addenda

Bij het overlijdensbericht van Francis du Quesne vorig jaar (p. lxiv) werd ook zijn wapen afgebeeld. Aangezien Francis zelf heraldisch kunstenaar was, heeft dit mogelijk de indruk gewekt dat het een eigen werk betrof. Dat is evenwel niet het geval; de tekening is overgenomen van de wapenbrief die door William Coolen werd ontworpen.

Een opmerkelijke lezer wees ons er terecht op dat we in de vorige jaargang op blz. 127 de term 'typografisch' gebruikten, terwijl we hier duidelijk 'grafisch' bedoelden.

BRIEFWISSELING

Het eiland Laputa en Japanse heraldiek

Naar aanleiding van het artikel *Epifaniaanse heraldiek* in het vorige nummer van HD signaleren we hieronder een min of meer gelijkaardig verhaal dat ook raakvlakken heeft met Japanse heraldiek.

De geboren Venetiaan Muelle Verllugi (1667-1745) had al veel reizen ondernomen, eerst als scheepsarts, later als kapitein toen hij in 1720 in de Japanse Zee op een van zijn laatste reizen een eilandje ontdekte dat nog op geen enkele kaart stond. Hij doopte het Primaprilis. (Precies twee jaar later plagieerde zijn leeftijdsgenoot kapitein Jacob Roggeveen (1659-1729) een dergelijke naamkeuze voor een eilandje dat hij ontdekte op paasdag).

Over zijn vele reizen wou Verllugi een boek schrijven maar hij vond geen uitgever in zijn geboortestad (misschien omdat men de boeken van zijn beroemde stadsgenoot Marco Polo al te zeer aangedikt vond met ongeloofwaardige verhalen?). Hij probeerde het dan maar in London waar het in 1726 wel lukte. Maar zijn ontdekking haalde het boek niet omdat zijn uitgever (John Smith) hem op dat punt niet geloofde. Hij drong hem een schuilnaam en ook nog eens een heel sobere weinigzeggende titel *Reizen naar verre landen van de Wereld* op ...

Hoe verging het zijn eilandje? Het keizerlijke Japan vond dat het hen toebehoorde en nog voor ze het voor het eerst zagen herdoopten ze het al tot Laputa. En gaven het zelfs ook een eigen typisch Japans 'heraldisch' embleem, een zgn. 'mon'. In dit geval een kersenbloesem (*sakura*) die precies in die tijd van het jaar bloeit (het heeft wel wat van onze heraldische roos). Maar toen ze het iets later gingen zoeken (om het te koloniseren) vonden ze het spijs alle pogingen niet. Het leek wel met de

noorderzon verdwenen, alsof het in de lucht was gaan zweven. Het heeft dus nooit de bloeiende toekomst gehad als van Epifania: nul bodemschatten, evenveel kolonisten, geen industrie en al zeker geen kernfusiereactor.

Naam en adres bekend bij de redactie

De zgn. *mon* (Japans heraldisch symbool) van Laputa: een kersenbloesem.

VRAGEN

Onbekend wapen op glasraampje

Het wapenschild op dit paneeltje wordt in verband gebracht met de familie CONFIGNON (Genève). Deze voerde inderdaad in zwart een gouden kruis. De stijl doet echter eerder denken aan de Zuidelijke Nederlanden of Noord-Frankrijk. Mogelijk kan het wapen in 2 & 3 uitsluitel bieden. Kent iemand dit wapen en welk wapenstuk is hier gebruikt?

Joost Caen, Schoten